

Bijlage 6

Uitvoerbaarheidstoets natuurwetgeving

Uitvoerbaarheidstoets natuurwetgeving Bestemmingsplan Kanaalzone Tiel

Jos Rademakers, Ecologie en Ontwikkeling, Oijen
10 mei 2012
In opdracht van de gemeente Tiel

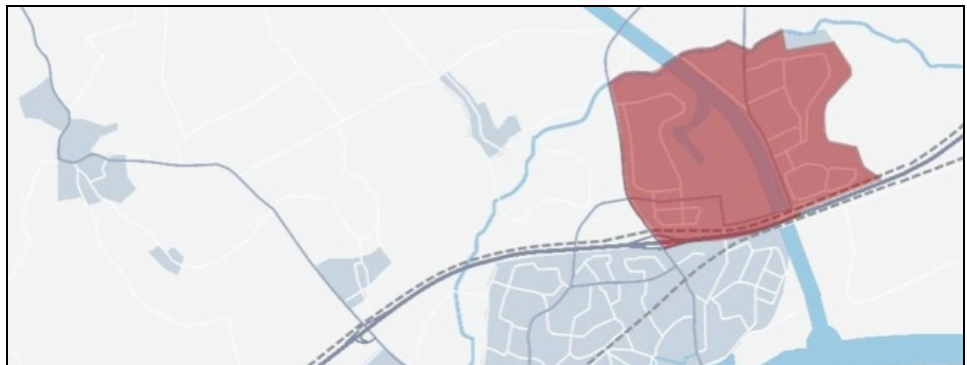

Tureluurs, kievitten en Bergeenden op natte weide, Bedrijvenpark Medel, 7 mei 2012

1 Inleiding

1.1 Bestemmingsplan Kanaalzone

De gemeente Tiel werkt aan een actualisatie van de bestemmingsplannen op haar gemeentelijk grondgebied. Een van de actualisatieplannen is een nieuw bestemmingsplan voor de bedrijventerreinen Kellen en Medel, onder de naam “bestemmingsplan Kanaalzone”. Voor de bedrijventerreinen gelden verschillende verouderde bestemmingsplannen. Uitgangspunt is dat het plan conserverend is opgesteld. Dat wil zeggen dat de bestaande situatie is vastgelegd en dat er geen ingrijpende nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt.

Afbeelding 1-1. Ligging plangebied Bestemmingsplan Kanaalzone Tiel.

Het plangebied Kanaalzone bevindt zich aan de noordzijde van de kern Tiel. Het plangebied wordt aan de westzijde begrensd door de Industrieweg (N835) en door de gemeentegrens van Tiel aan de noord- en oostzijde. De snelweg A15 en de Betuwelijn vormen de begrenzing aan de zuidzijde.

1.2 Uitvoerbaarheidstoets Natuurwetgeving

Onderdeel van de voorbereiding van het bestemmingsplan is een uitvoerbaarheidstoets natuurwetgeving. Onderzocht wordt of er aanwijzingen zijn waaruit zou kunnen volgen dat de vast te stellen bestemmingen “op voorhand en in redelijkheid” niet uitvoerbaar zijn binnen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet.

De conclusies uit voorliggende uitvoerbaarheidstoets worden opgenomen in de plantoelichting bij het bestemmingsplan. In juni 2012 verwacht de gemeente het voorontwerp-bestemmingsplan in procedure te kunnen brengen.

Beschermde plant- en diersoorten

De Flora- en Faunawet kan de realisatie van bestemmingen belemmeren als er onvermijdelijke schade ontstaat aan ter plaatse aanwezige populaties van strikt beschermde plant- of diersoorten. Dat kan aan de orde komen bij de aanwezigheid van strikt beschermde vleermuizen, zeldzame amfibieën of vogels die afhankelijk zijn van vaste broedplaatsen.

Gebiedsbescherming

Wat betreft Natuurbeschermingswet is van belang dat het plangebied dicht bij het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal ligt. Een (deel)bestemming is niet uitvoerbaar als deze bestemming een negatief effect zou kunnen hebben op het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied. Indien blijkt dat een of meerdere thans vast te stellen concrete beleidsbeslissingen inderdaad zal kunnen leiden tot mogelijk significante effecten op het realiseren van de Natura 2000-doelen, komt het uitvoeren van een zogenaamde “Passende beoordeling” aan de orde, waarmee er tevens een wettelijke plicht tot het opstellen voor een milieu-effectrapport ontstaat.

1.3 Te realiseren bestemmingen

De natuurwetgeving kan belemmeringen opwerpen bij het realiseren van nieuwe, thans nog niet gerealiseerde, bestemmingen. Dat kan ook aan de orde zijn voor reeds eerder vastgestelde bestemmingen die thans nog niet zijn gerealiseerd.

Vanuit het perspectief van de natuurwetgeving zijn vier beleidsbeslissingen, zoals die worden voorgesteld in het nieuwe bestemmingsplan Kanaalzone, relevant:

1. Herbevestiging van de industriebestemming voor diverse percelen op bedrijventerrein Kellen en met name Medel die thans (april 2012) nog niet bebouwd zijn (oranje gemarkeerd op afbeeldingen 2.1 en 2.2).
2. Uithreiding van de industriebestemming voor een aantal percelen binnen bedrijventerrein Kellen (zuid oost hoek, nu bestemd als agrarisch; deel in haven, nu bestemd als haven)(blauw gemarkeerd op afbeelding 2.1).
3. Verhoging van het maximale bebouwingspercentage op bedrijventerrein Kellen van 60% naar 80%. Op bedrijventerrein Medel blijft het maximale bebouwingspercentage 80%.
4. Voor Medel wordt een wijzigingsbevoegdheid voorgesteld, waarmee de gemeente de realisatie mogelijk kan maken van maximaal 10 windmolens met een maximale hoogte van 100 meter en met een maximaal gezamenlijk vermogen van 15 megawatt. In het nu geldende bestemmingsplan zijn ook al windmolens toegestaan, maar in dit plan is de hoogte maximaal 40 meter en is er geen beperking gesteld tot het maximum aantal windmolens of het maximaal vermogen.

Afbeelding 1-2. Luchtbeeld bedrijventerrein Kellen met thans reeds bestemde maar feitelijk nog niet bebouwde percelen (oranje) en nieuw te bestemmen percelen (blauw).

Vanuit ecologisch perspectief zijn de overige onderdelen van vast te stellen bestemmingen als niet relevant te beoordelen. De betreffende plankeuzes hebben op voorhand in redelijkheid geen wezenlijke invloed op te beschermen natuurwaarden:

- Bestemmingsplanvoorschriften omtrent de maximale bouwhoogtes. Deze blijven overigens in principe ongewijzigd. Vaststellen milieuactie categorieën binnen de bedrijventerreinen. Op Kellen zijn in het nu geldende (oude) plan niet aangegeven, in het nieuwe plan wordt beperkt gecategoriseerd. Op Medel blijven de milieu categorieën ongewijzigd.
- Aan de zuidrand van Kellen ligt een strook grond dat in het oude bestemmingsplan bestemd was voor agrarisch gebruik. Gedeeltelijk is deze grond al herbestemd en in gebruik genomen voor de Betuweroute. De overgebleven grond wordt bestemd als groen.
- Aan de noordrand van Medel, grenzend aan de Linge, zijn een aantal percelen bestemd voor natuur (net als in het oude plan).

Afbeelding 1-3. Luchtbeeld bedrijventerrein Medel met thans nog niet bebouwde percelen, her te bestemmen als industrie met 80% bebouwingsvlak.

2 Actuele natuurwaarden

2.1 Bronnenonderzoek

Op basis van de Natuurwaardenkaart van de gemeente Tiel¹, aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl) en een tweetal terreinbezoeken is een overzicht samengesteld van de binnen het plangebied (mogelijk) aanwezige beschermde soorten, waarvan de aanwezigheid mogelijk relevant zouden kunnen zijn voor de realisatie van de bestemmingen.

De Natuurwaardenkaart betreft een basiskaart waarop een waardering is weergegeven op grond van informatie met betrekking tot bekende en te verwachten verspreiding van beschermde dier- en plantensoorten. De Natuurwaardenkaart geldt dus ook als aanknopingspunt voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde waarden op een bepaalde locatie binnen gemeente Tiel. De Natuurwaardenkaart heeft vooral een indicatieve waarde. Ten behoeve van deze uitvoerbaarheidstoets zijn geen gerichte inventarisaties uitgevoerd.

2.2 Broedvogels

De Flora en Faunawet biedt een jaarrond bescherming voor vaste nestlocaties van een 16-tal broedvogels. Van deze lijst zijn drie soorten aanwezig binnen het plangebied:

- De Ooievaar bezet (sinds 2009?) een nestpaal in de groenzone langs de Zoelense zandweg aan de noordrand van bedrijventerrein Medel.
- De Roek nestelt in de populieren aan de Kellenseweg in een kleine kolonie (± 18 nesten in mei 2012).
- De Huismus is verspreid aanwezig in diverse bedrijven en woningen op bedrijventerrein Kellen.

Van andere vogels met jaarrond beschermde nesten zijn geen aanwijzingen gevonden dat zij binnen het plangebied broeden. Van de Buizerd zijn enkele tientallen losse waarnemingen verspreid over terrein Medel en uit randen van bedrijventerrein Kellen. Er is geen aanwijzing voor de aanwezigheid van nesten gevonden. De Havik wordt alleen incidenteel waargenomen. Van de Sperwer zijn uit voorjaar 2009 een aantal waarnemingen op rij bekend van dezelfde locatie aan de zuidrand van Kellen (Betuweroute). Mogelijk was ter plekke in dat voorjaar een nest aanwezig in de inmiddels gerooide beplanting.

¹ Koopman A.D.G., L.N.S. Anema & P.H.N. Boddeke (2006). Natuurwaardenkaart Tiel. Bureau Waardenburg, Culemborg, rapport 06-101.

De oude gemengde hoogstamboomgaard aan de Panovenweg op Kellen (toegangsweg naar glasfabriek) is qua habitat geschikt als broedlocatie voor de Steenuil. Het omringende landschap met fruitteelt en de met oudere beplanting omzoomde graslanden bieden voor deze soort in potentie een geschikt leefgebied. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de Steenuil daadwerkelijk aanwezig is.

Overige broedvogels

Zowel in 2011 als in 2012 zijn op een aantal braakliggende percelen op bedrijventerrein Medel bijzondere waarnemingen gedaan van hoge aantallen steltlopers als Kievit, Kleine plevier, Grutto, Tureluur, Witgat, Watersnip, Oeverloper en bijzondere soorten als Kempphaan, Kluut, Bontbekplevier, Bokje en Bonte strandloper. Deze vogels profiteren van de tijdelijke plas-dras situaties op het bedrijventerrein Medel.

Afbeelding 2-2-1 Waarnemingen van de Tureluur op een braakliggend perceel op bedrijventerrein Medel uit 2011 (geel) en 2012 (rood). Op dezelfde locaties zijn ook tientallen waarnemingen gedaan van andere steltlopers, waaronder Kievit, Watersnip, Grutto en Kleine Plevier.

De Oeverzwaluw wist zich in 2011 met plusminus 20 nesten te vestigen in een tijdelijk gronddepot aan de Prinsenhof. De Oeverzwaluw is geen bestendige broedvogel.

De opgaande hoge boom- en parkbeplanting langs de Panovenweg en op het terrein van de glasfabriek vormt is, in tegenstelling tot de rest van

bedrijventerrein Kellen een geschikt broedgebied voor park-, bos- en struweelvogels. Naast de Roekenkolonie aan de Kellenseweg komen in dit deelgebied ook met zekerheid ook andere vogels tot broeden, waaronder ook minder algemene soorten als Grauwe vliegenvanger, Grote bonte specht of Spotvogel. Ook de Nachtegaal zou hier een geschikt leefgebied kunnen vinden.

Afbeelding 2-2. Rijke parkachtige beplanting rond als bedrijventerrein bestemde weides aan de Panovenweg. Mei 2012.

2.3 Landzoogdieren en vleermuizen

Uit het plangebied zijn geen waarnemingen gemeld van strikt beschermde zoogdieren. Landzoogdieren als Das, Steenmarter, Bever of Waterspitsmuis zullen waarschijnlijk inderdaad ontbreken. Mochten deze soorten aanwezig zijn, dan wel zich alsnog weten te vestigen, dan zal dat alleen consequenties hebben voor de ontwikkeling van het betreffende perceel.

Wel zullen er meerdere soorten vleermuizen aanwezig zijn. Met zekerheid zullen algemene soorten als Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger het plangebied benutten als foerageergebied. De Gewone dwergvleermuis is verspreid aanwezig op het oudere terrein Kellen in spouwmuren, onder dakpannen, achter gevelbekledingen, in zolders, onder daklagen, in kruipruimtes etc.. Mogelijk zal ook de gebouwbewondende Laatvlieger aanwezig zijn. Lanen, bomenrijen en oevers zullen gebruikt worden als vliegroute en beschutting.

In 2004 is onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen op het bedrijventerrein Medel. Naast Gewone dwergvleermuis zijn verspreid over het hele onderzoeksgebied in Medel Watervleermuis en Laatvlieger waargenomen². Kolonies en vliegroutes zijn bij dat onderzoek niet aangetroffen. Rosse vleermuis en Watervleermuis worden voornamelijk foeragerend waargenomen in het landelijk gebied, hoewel ook meldingen binnen het stedelijke gebied bekend zijn. Hun verblijfplaatsen bevinden zich meestal in oude bomen met holten en/of spleten, welke binnen het plangebied niet of nauwelijks aanwezig zijn. Het Zoelense Bos (buiten grondgebied van Tiel) vormt een geschikte verblijfplaats voor deze boombewonende soorten. Het Amsterdam-Rijnkanaal zal door de Meervleermuis als foerageergebied worden gebruikt. Het kanaal functioneert wellicht ook als migratieroute voor deze en andere soorten.

2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen, waaronder de Ringslang, komen met zekerheid niet voor, gezien de beperkte verspreiding van deze soorten in de Betuwe.

Van de amfibieën kan met name de Rugstreeppad een belemmering vormen voor de realisatie van projecten, omdat de strikt beschermde soort zich relatief snel kan voortplanten op zandige, braakliggende terreinen. De soort is tot op heden evenwel niet gemeld vanuit het plangebied. Ook elders in de gemeente en directe omgeving van Tiel lijkt deze goed waar te nemen soort niet of nauwelijks voor te komen (bron: website Ravon). Op het Vijverterrein is in 2004 onderzoek uitgevoerd naar mogelijke voorkomen van Rugstreeppad (Soes et al., 2006). Deze is daar niet aangetroffen.

Ook voor de strikt beschermde Kamsalamander en de Poelkikker geldt dat deze soorten vooralsnog geen meldingen bekend zijn uit het plangebied. De wel aanwezige soorten (Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad) staan de realisatie van de bestemmingen niet in de weg. Hun voortbestaan is niet bedreigd.

Van de strikt beschermde vissen (tabel 3) is alleen de Bittervoorn gemeld (Vangstmelding 2011 uit afwateringssloot aan de Riemsdijk, Medel). Ook de Grote modderkruiper is mogelijk aanwezig in diverse sloten, vijvers en wetingen in het gebied. Mertens (2004) noemt de aanwezigheid van de Kleine modderkruiper op bedrijventerrein Medel.

² Mertens, F. 2004. Natuurwaarden in het plangebied van bedrijvenpark Medel te Tiel en toetsing van de plannen aan de Flora- en faunawet. Rapport dd. november 2004. Wageningen.

2.5 Overige diersoorten

In de onderhavige situatie van de bedrijventerreinen Medel en Kellen speelt de eventuele aanwezigheid van strikt soorten uit een andere diergroep (kreeftachtigen, weekdieren, insecten) geen rol.

Verder heeft Mertens (2004) op Medel een aantal algemene insectensoorten aangetroffen zonder bedreigde of beschermde status: Gewone oeverlibel, Lantaarntje, Paardenbijter en Steenrode heidelibel.

2.6 Planten

Beschermde plantensoorten die een belemmering zouden kunnen vormen voor de realisatie van de bestemmingen zijn binnen het plangebied niet bekend. Voor geen van de strikt beschermde soorten die de realisatie van een (deel)bestemming zouden kunnen belemmeren komen geschikte groeiplaatsen voor. Zeker niet van een relevante omvang.

Afbeelding 2-3. Roekenkolonie in een rij populieren aan de Kellenseweg. In mei 2012 waren rond de 18 nesten aanwezig.

2.7 Samenvattend: shortlist beschermde soorten

Op basis van dit verkennend onderzoek kan de onderstaande shortlist worden vastgesteld van (waarschijnlijk) aanwezige plant- en diersoorten met een jaarrond beschermde nest- en/of verblijfslocatie dan wel strikte beschermingsstatus.

Soort	Voorkomen	Toelichting
Ooievaar	Broedend op terrein Medel	Nest jaarrond beschermd
Roek	Kolonie op terrein Kellen	Kolonie jaarrond beschermd
Huismus	Broedend op terrein Kellen	Nest jaarrond beschermd
Laatvlieger	Foerageergebied, mogelijk verblijfplaatsen aanwezig	Strikt beschermd (tabel 3)
Steenuil	Niet waargenomen, maar zou kunnen broeden langs Panovenweg	Nest en leefgebied jaarrond beschermd.
Gewone dwergvleermuis	Foerageergebied, waarschijnlijk verblijfplaatsen aanwezig	Strikt beschermd (tabel 3)
Watervleermuis	Foeragerend langs kanaal en waterpartijen	Strikt beschermd (tabel 3)
Rosse vleermuis	Foeragerend, geen verblijfplaats	Strikt beschermd (tabel 3)
Meervleermuis	Foeragerend langs kanaal en waterpartijen	Strikt beschermd (tabel 3)
Bittervoorn	Aanwezig in sloten, vijvers en weteringen	Strikt beschermd (tabel 3)
Grote modderkruiper	Mogelijk aanwezig in sloten, vijvers en weteringen	Strikt beschermd (tabel 3)
Kleine modderkruiper	Mogelijk aanwezig in sloten, vijvers en weteringen	Regulier beschermd (tabel 2)

Tabel 2-1. Shortlist strikt, c.q. jaarrond beschermde soorten die voorkomen binnen het plangebied, dan wel voor zouden kunnen komen.

3 Uitvoerbaarheidsbeoordeling

3.1 Beoordelingskader Flora- en faunawet

Alhoewel alle vogels, vissen, amfibieën, reptielen en een groot aantal andere dieren en planten wettelijke bescherming genieten zal hun (mogelijke) aanwezigheid in de rechtspraak slechts bij een beperkt aantal situaties een daadwerkelijke belemmering vormen voor de realisatie van een beoogde (deel)bestemming.

De regelgeving rond de Flora- en faunawet voorziet in een complex stelsel van vrijstellingen en ontheffingen. Indien een project leidt tot overtreding van een of meerdere verbodsbepalingen (artikel 9 t/m 12) kan voor veel soorten aanspraak gemaakt worden op een vrijstelling dan wel een ontheffing worden aangevraagd. Een (deel)bestemming is alleen dan niet uitvoerbaar als het betreffende project leidt tot een “wezenlijke negatieve invloed heeft op de staat van instandhouding”.

Verder is van belang dat “zorgvuldig handelen” als uitgangspunt genomen dient te worden bij de beoordeling van de uitvoerbaarheid van een bepaalde bestemming. Vertrekpunt is het waar mogelijk uitvoeren van de projecten conform een gedragscode. De gemeente Tiel beschikt over een eigen, ministerieel goedgekeurde, gedragscode. Door “zorgvuldig handelen” wordt vermijdbare schade voorkomen. Door bijvoorbeeld geen bomen te rooien in het broedseizoen wordt schade aan broedvogels bij voorbaat voorkomen. Het rooien van bomen is dan ook als zodanig pas strijdig met de Flora- en faunawet als het onzorgvuldig plaatsvindt, of als de betreffende bomen een bijzondere betekenis hebben voor een of meer soorten en deze functie op een andere wijze behouden kan blijven.

Zoals beschreven in Hoofdstuk 1 omvat het nieuw vast te stellen Bestemmingsplan Kanaalzone vier beslissingen die zouden kunnen leiden tot ecologische consequenties voor beschermde soorten:

1. Herbestemming industrie op nog niet bebouwde percelen.
2. Uitbreiding industriebestemming op een klein aantal percelen (Kellen).
3. Verhoging bebouwingspercentage op bedrijventerrein Kellen.
4. Toevoegen wijzigingsbevoegdheid tot plaatsing ≤ 10 windmolens (Medel).

De uitvoerbaarheid van deze beslissingen wordt getoetst.

3.2 Beoordelingskader Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt in de nabijheid van de het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. Alle activiteiten die leiden tot een (mogelijk) negatief effect op het bereiken van een of meerdere instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig. Voor ruimtelijke plannen die een dergelijke activiteit mogelijk maken geldt een plicht tot het opstellen van een milieueffectrapport.

Bestaand gebruik en projecten en handelingen die zijn opgenomen in het beheerplan voor het Natura 2000-gebied zijn vrijgesteld van de vergunningplicht. Voor de Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal is alleen een concept-beheerplan (december 2010) beschikbaar.

De Natura 2000-doelen voor de Waal zijn (in concept) vastgesteld in een ontwerp aanwijzingsbesluit. Doel is het versterken van een aantal bijzonder riviergebonden habitats (slikoevers, stroomdalgrasland, hooilanden en zachthoutoibos), vissen (zeeprik, rivierprik, elft, zalm, grote modderkruiper), de kamsalamander, de bever, broedvogels (porseleinhoen, kwartelkoning, zwarte stern) en zeventien niet broedende vogels (fuut, aalscholver, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, krakeend, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, nonnetje, meerkoet, kievit, grutto, wulp).

Bestemming met significant negatieve effecten op de realisatie van een of meer van deze Natura 2000-doelen zijn niet dan wel alleen in uitzonderlijke situaties vergunbaar.

Van alle planonderdelen van het nieuw vast te stellen Bestemmingsplan Kanaalzone heeft alleen de eventuele plaatsing van tot 10 windmolens mogelijk een negatieve invloed op de populatie-ontwikkeling van vogels in het aangrenzende Natura 2000 gebied Waal (zie § 3.6).

Alle andere ruimtelijke beslissingen hebben met zekerheid geen impact op het bereiken van de Natura 2000-doelen langs de Waal. Het plangebied is immers feitelijk reeds in gebruik als bedrijventerrein. Het gebied heeft geen betekenis als leefgebied voor een van de doelsoorten.

3.3 Uitvoerbaarheid nog niet bebouwde percelen

De realisatie van de industriebestemming op de thans nog niet bebouwde percelen, zal – op voorhand en in redelijkheid – niet op belemmeringen hoeven te stuiten vanuit de Flora- en faunawet. Mits de grond- en bouwwerkzaamheden met de nodige voorzorgsmaatregelen worden uitgevoerd kan wezenlijke schade aan beschermde plant- en diersoorten worden voorkomen.

Overwegingen:

- De kolonie Roeken aan de Kellenseweg kan binnen de bestemming bedrijventerrein gehandhaafd blijven door de kolonie ruimtelijk in te blijven passen. Indien dat bij de een toekomstige ontwikkeling niet langer mogelijk zou blijken zodra ter plaatse een bedrijfsbestemming gerealiseerd zou worden is alsdan een ontheffing mogelijk voor een gecontroleerde verplaatsing naar een vervangende locatie.
- De bijzondere betekenis van de braakliggende percelen voor steltlopers op bedrijventerrein Medel vormt als zodanig geen juridische blokkade voor de realisatie van de bestemmingen. De aanwezigheid van deze vogels hangt nauw samen met de tijdelijk geschikte situatie van het terrein. Er is geen sprake van een duurzaam te handhaven situatie, noch van een afhankelijkheid van de betreffende populaties van het betreffende terrein. Hun aanwezigheid nu toont de flexibiliteit van deze soorten om geschikte groeiplaatsen te vinden. Voor geen van de soorten geldt dat hun nestlocaties jaarrond beschermd zijn.
De aanwezigheid van de vogels stelt uiteraard wel eisen aan een zorgvuldige uitvoering; onder meer door werkzaamheden ter plaatse uit te stellen tot buiten zowel het broedseizoen (± april – juli) en zo mogelijk ook de trektijd (augustus – oktober alsmede (maart – april).
- De vaste broedlocatie van de Ooievaar is niet in geding. Deze ligt binnen de bestemming natuur.
- Ook de Huismus is bij realisatie van nieuwe bedrijven niet in het geding.
- De voorkomende vleermuizen ondervinden door de realisatie van nieuwe bedrijven op voorhand in redelijkheid geen zodanige schade dat er een wezenlijk effect uit moet volgen voor de plaatselijke populatie. Bij het uitvoeren van deelbestemmingen, met name bij de sloop van bestaande gebouwen en/of kap van grotere bomen, zal een specifiek effectonderzoek en ecologisch werkplan uitgevoerd moeten worden. Er zijn geen redenen om nu reeds aan te nemen dat daaruit zal volgen dat de betreffende (deel) bestemming alsdan niet realiseerbaar zal blijken.
- Ook voor de aanwezige vissen geldt dat het bestemmingsplan als zodanig geen aanpassingen aan de waterhuishouding opteert. De realisatie van de industriebestemmingen is mogelijk zonder verdere aanpassingen in de waterpartijen, vijvers etc.. In voorkomende gevallen kan alsdan met de nodige voorzorgsmaatregelen schade aan de populatie met zekerheid voorkomen worden, en zonodig een ontheffing worden verkregen.

3.4 Uitvoerbaarheid uitbreiding industrie

De uitbreiding van de industriebestemming op een aantal kleinere percelen binnen bedrijventerrein Kellen is – op voorhand en in redelijkheid – realiseerbaar binnen de Natuurwetgeving.

Ook hier geldt dat wezenlijke schade aan beschermde plant- en diersoorten kan worden voorkomen, mits de grond- en bouwwerkzaamheden met de nodige voorzorgsmaatregelen worden uitgevoerd.

Zie voor overwegingen § 3.3.

3.5 Uitvoerbaarheid verhoging % bebouwing

Het verhogen van de maximale toelaatbaar bebouwing tot 80% op bedrijfsterrein Kellen stuit niet op belemmeringen vanuit de natuurwetgeving. In de actuele situatie zijn de betreffende oppervlaktes reeds grotendeels verhard.

3.6 Uitvoerbaarheid windmolens

Het plaatsen van windmolens kan effecten hebben op de vogels en vleermuizen.

Windmolens kunnen indirect effecten hebben een populatie als gevolg van vermijding (verlies aan leefgebied), doorsnijding van vliegroutes (barrièrevorming), desoriëntatie en stress (door geluid, beweging en lichtreflectie).

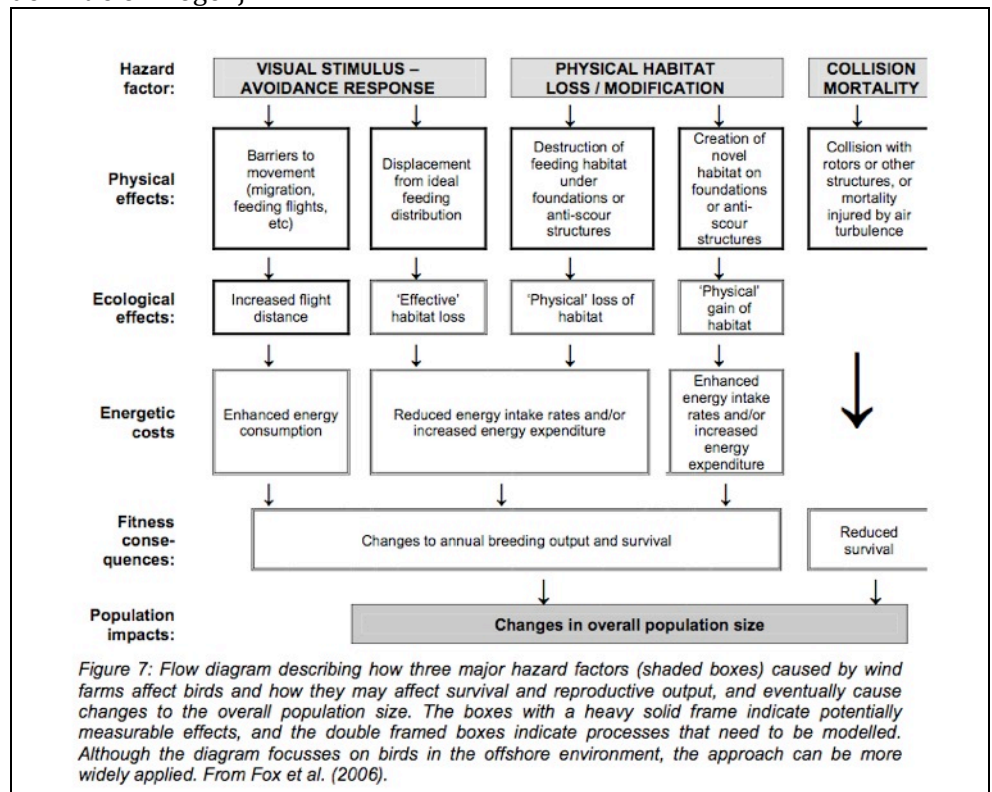
Directe schade ontstaat doordat vogels of vleermuizen zich doodvliegen tegen de wieken of tegen de mast. Vooral 's nachts en bij slecht weer kunnen er slachtoffers vallen. Ook door luchtwervelingen achter de draaiende wieken kunnen dieren gewond raken of sterven. Vleermuizen blijken een grotere kans te maken om slachtoffer van een windmolen te worden dan vogels. Over de oorzaken daarvan wordt nog gespeculeerd.

De effecten verschillen per soort. Vooral vogels met een lange levensduur die weinig jongen grootbrengen zijn kwetsbaar. Extra sterfte van een betrekkelijk klein aantal exemplaren door windmolens kan bij deze soorten (zoals ooievaars en reigers) leiden tot achteruitgang van de populatie. Ook vogels met een grote vleugelspanwijdte (zoals zwanen) zijn kwetsbaar gebleken voor botsingen met windmolens.

De plaatsing van windmolens zou derhalve invloed kunnen hebben op de stand van de vogelpopulatie in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. Met name voor overwinterende grasetende ganzen en wilde zwanen geldt dat deze soorten naast de uiterwaarden ook de binnendijkse komgebieden gebruiken als foerageergebied en slaapgebied. Bij een ongunstige opstelling van de windmolens zouden de migratieroutes binnen het leefgebied doorsneden kunnen worden.

Op voorhand is niet eenduidig te bepalen wat de omvang van de effecten van plaatsing en gebruik van windmolens zal zijn. Het daadwerkelijke effect zal afhangen van, de locatie, het aantal, de hoogte en de onderlinge positie van de windmolens.

Meestal is aan te tonen dat windmolens geen significante effecten hebben op de planten- en diersoorten of de habitats, waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. Windmolens in of nabij Natura-2000 gebieden zijn dus niet per definitie onmogelijk.

Afbeelding 3-1. Effecten van windturbines op vogels en vleermuizen, zoals opgenomen in de “EU Guidance on wind energy development in accordance with the EU nature legislation” uit oktober 2010.

Op voorhand zijn wezenlijke negatieve effecten gezien de relatief beperkte ecologische waarde van het plangebied niet waarschijnlijk.

Anderzijds zijn effecten evenmin met zekerheid uit te sluiten. Met name op opstelling van windmolens zal daarbij van doorslaggevend belang kunnen blijken. Zo zal plaatsing in de directe nabijheid van de nestplaats van de Ooievaar niet mogelijk zijn, zonder deze te verplaatsen. Ook een rijpstelling parallel aan het Amsterdam-Rijnkanaal zal naar verwachting meer negatieve effecten kunnen hebben op boven het kanaal foeragerende soorten (vleermuizen) en op langs het kanaal migrerende vogels (meeuwen, zwanen, ganzen).

De Europese Commissie heeft oktober 2010 richtlijnen gepubliceerd voor het plaatsen van windmolens in Natura 2000-gebieden (EU Guidance on wind energy development in accordance with the EU nature legislation. Oktober 2010). Deze richtlijn beschrijft een 3-stappen plan:

- Screening exercise (ecologische voortoets).

- Appropriate assessment (passende beoordeling).
- Derogation procedure (compensatieplan).

De eerste stap, de ecologische voortoets (screening exercise), zal uitgevoerd moeten worden zodra het college van B&W haar wijzigingsbevoegdheid wenst te effectueren. Op dat moment kan de dan beschikbare kennis over de effecten van windmolens worden ingezet en beoordeeld worden aan de dan beoogde opstelling.

Op dit moment (mei 2012) is het uitvoeren van een adequate voortoets nog niet mogelijk, omdat thans nog geen informatie beschikbaar is over de effect-bepalende aspecten als aantallen, opstellingen etc.. In de Europese richtlijn wordt het als volgt verwoord: *“To carry out the screening exercise, sufficient information should be gathered on both the wind farm plan or project and on the Natura 2000 site(s) that might be affected. In the case of the plan or project, this information should include data on the location of the wind farm and associated infrastructures in relation to Natura 2000 site(s) in the area as well as details on the scale and design of the wind farms and its associated infrastructures. It should also include details of all activities that will be undertaken during each stage of the project’s cycle – i.e. during the construction, operation and decommissioning /repowering phases”*.

De windmolens zullen te zijner tijd geplaatst kunnen worden als uit de uitgevoerde ecologische voortoets blijkt dat bij de te kiezen opstelling, aantallen en uitvoering géén belangrijke negatieve effecten op vogel- en of vleermuispopulaties te verwachten zijn.

Mocht uit de voortoets blijken dat significante effecten op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal niet met zekerheid zijn uit te sluiten, dan zal een passende beoordeling (appropriate assessment) uitgevoerd moeten worden. Het alsdan te nemen besluit tot wijziging van het bestemmingsplan (conform de wijzigingsbevoegdheid) zal dan bovendien MER-plichtig worden.

3.7 Conclusies

3.7.1 Flora en faunawet

Uitgaande van de geschetste uitgangspunten moet geconcludeerd worden dat het voor géén van de vast te stellen bestemmingen aannemelijk is dat de realisatie van de betreffende bestemming het voortbestaan van een of meer beschermde soorten in gevaar brengt. Er zijn op voorhand in redelijkheid geen aanwijzingen gevonden dat het project niet uitvoerbaar is binnen de Flora en faunawet.

Voorwaarde is dat bij de realisatie van de bestemming met de nodige voorzorg conform de gedragscode Flora- en Faunawet van de gemeente Tiel gehandeld wordt. Eventuele schade aan beschermde plant- en diersoorten moet worden vermeden. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn:

- De kolonie Roeken aan de Kellenseweg. Voorkeur heeft deze bestaande beplanting als “groenvoorziening te bestemmen.
- De rijke beplanting ronde de Panovenweg op bedrijventerrein Kellen. Voorkeur heeft de bestaande beplanting in te passen in het bestemmingsplan. Bij realisatie bedrijventerrein ter plaatse is een voorafgaande gerichte inventarisatie noodzakelijk, onder andere naar de aanwezigheid van de Steenuil en andere boombewonende soorten (vogels, vleermuizen).
- De eventuele aanwezigheid van de Huismus en/of gebouwbewonende vleermuizen. Bij (gedeeltelijke) sloop van bestaande oudere bebouwing, met op terrein Kellen, zal door gericht onderzoek en zorgvuldig werken schade voorkomen moeten en kunnen worden.

3.7.2 **Natuurbeschermingswet**

Wat betreft de samenloop met Natura 2000 is op dit moment geen aanwijzing gevonden waaruit geconcludeerd kan worden dat het bestemmingsplan – danwel delen daaruit – bij voorbaat in redelijkheid als onvergunbaar beoordeeld zou moeten worden.

Zodra het college van B&W haar wijzigingsbevoegdheid voor de plaatsing van windmolens wenst te effectueren dient een ecologische voortoets uitgevoerd te worden van de dan beoogde opstelling.

De ervaringspraktijk en jurisprudentie leren dat in de meeste situaties is aan te tonen dat windmolens geen significante effecten hebben op de realisatie van instandhoudingsdoelen van nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Mocht uit de voortoets echter blijken dat significante effecten op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal niet met zekerheid zijn uit te sluiten, dan zal een passende beoordeling uitgevoerd moeten worden. Het alsdan te nemen besluit tot wijziging van het bestemmingsplan (conform de wijzigingsbevoegdheid) zal dan bovendien MER-plichtig worden.